

EL

MAGAZÍN

Divendres, 13 de març de 2020

ENTREVISTA ■

Josep Casadevall: "Els drets humans no es poden donar mai per adquirits"

MÚSICA ■

Onada de cancel·lacions de festivals i concerts per culpa del coronavirus

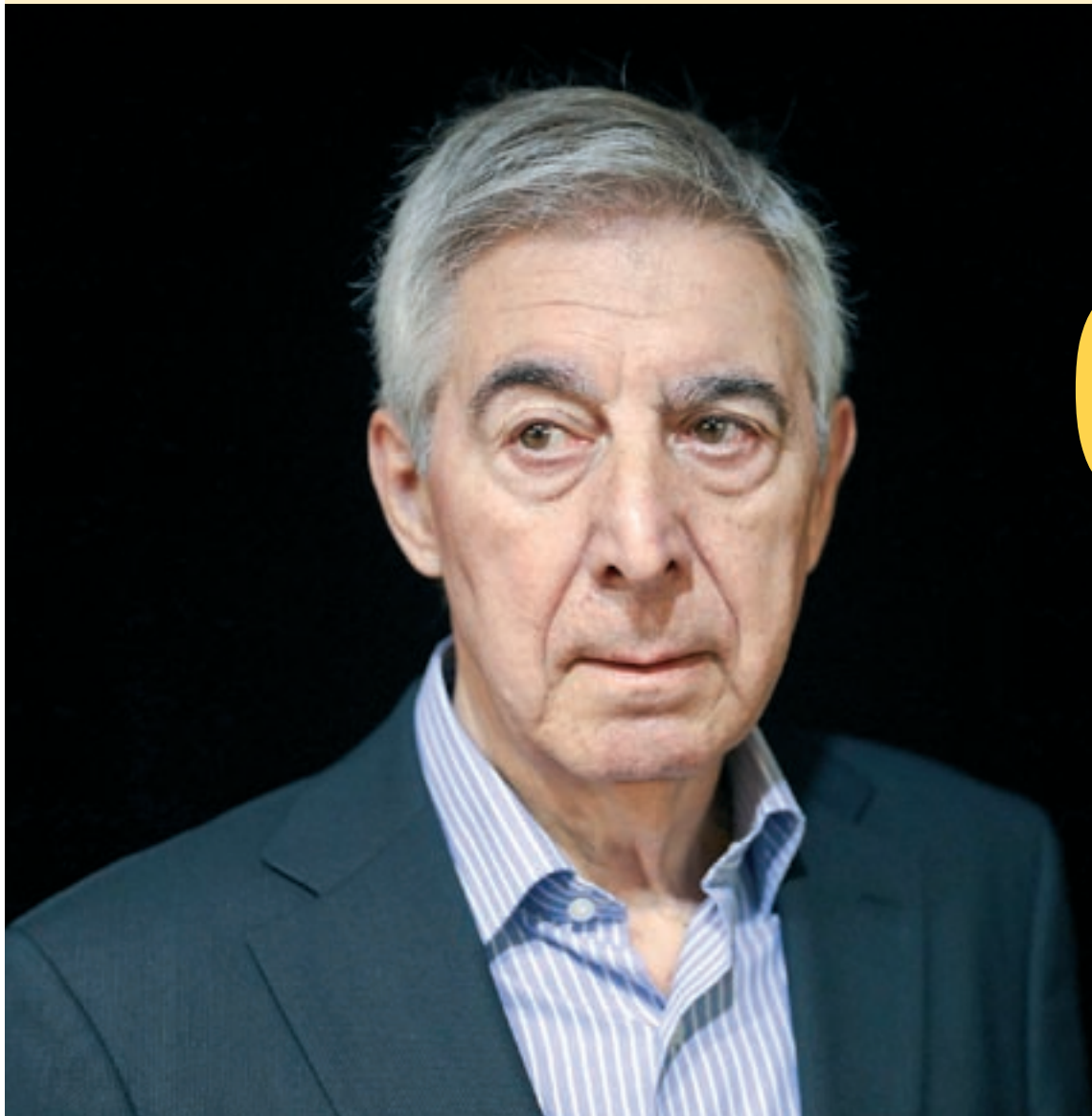
ECONOMIA ■

La rebaixa del preu del petroli no arriba en la mateixa proporció als consumidors

EL POBLE DELS MURALS

Penelles celebra un festival per pintar les seves parets

ENTREVISTA

JOSEP CASADEVALL

“La tendència de l'Estat és el poder i el poder porta més poder i finalment el poder absolut”

Fill d'un rellotger, el jutge Josep Casadevall (Girona, 1946) viu des dels 11 anys a Andorra, país que va representar des de 1996 i durant 19 anys al Tribunal Europeu de Drets Humans. Ara duu a terme una tasca pedagògica sobre la seva experiència a Estrasburg, on va ser sis anys president de secció i cinc vicepresident, en conferències i amb la publicació del llibre 'El Tribunal de Estrasburgo. Una inmersión rápida'.

Text: Vicenç Bigas
Fotografia: Albert Llimós

Vostè considera que el poder dels estats a vegades pot representar un risc per als seus ciutadans.

El Conveni Europeu de Drets Humans i el Tribunal d'Estrasburg intenten protegir l'individu contra la força del poder de l'Estat. Per tant, la resposta posada en sentit contrari seria sí.

Això també passa en països petits com Andorra, d'on és vostè?

Sí. Els problemes són els mateixos, és una qüestió de quantitat o de percentatge, i a Andorra, com a tot arreu, tenim problemes econòmics, financers, socials, en més petita mesura. A Estrasburg hem tingut casos contra Andorra, poquets, en tots aquests anys n'hem tingut 25, i l'hem condemnat un parell de vegades, igual que s'ha condemnat Espanya i tots els països.

Com s'arriba a ser vicepresident del Tribunal Europeu de Drets Humans...?

Primer has de ser jutge.

He he.

Els escull l'assemblea parlamentària del Consell d'Europa a partir d'una terna que presenta cada estat quan hi ha una vacant. Per tant, primer hi ha una tria dins de l'Estat però l'elecció final, quan ja hi ha la terna feta, la fa l'assemblea parlamentària. És el Consell d'Europa qui paga els jutges i aquests dos fets permeten dir que el jutge és independent, que no ha estat nomenat per l'Estat.

Jo el que li volia dir és que vostè representa un país molt petit i en canvi obté un càrrec d'una gran rellevància a escala europea.

És una característica penso de molts tribunals internacionals però concretament aquest ho és. I és que un cop escollits els jutges, concretament els 47, ja no mirem d'on venen.

D'acord.

Per tant, imagini's. Jo d'Andorra, 78.000 habi-

tants. Hi tenia a la meva sala el rus, amb 300 milions, però també li he de dir que la meva excol·lega de Mònaco va presidir una sala també. I el de Luxemburg també. Un cop estem allà... Pensi que totes aquestes eleccions són internes entre els 47. Jo em vaig presentar a l'elecció de president, la vaig perdre per dos vots i vaig quedar vicepresident.

Quines són les funcions d'aquest tribunal?

Hauríem de començar per una altra punta, pel Conveni Europeu de Drets Humans, 1950. Això és un catàleg de drets fonamentals, n'hi ha 14: vida, prohibició de tortura, prohibició de treballs forçats, dret a la llibertat, dret a un judici equitatiu, dret a casar-se, dret a protegir la vida privada, llibertat de consciència i de religió, llibertat d'expressió, llibertat de reunió, dret a un recurs i prohibició de la discriminació. Són drets de caràcter fonamental, no es va a Estrasburg per discutir litigis entre persones. Sempre és contra l'Estat. Per això ara podem tornar al començament, la grandesa d'aquest tribunal és que un individu en la seva petitesa pot portar davant d'un tribunal internacional un estat amb tota la seva força i arribar a condemnar-lo perquè li han violat un o més drets fonamentals.

Com veu la situació dels drets humans a escala europea?

He dit algunes vegades que els drets humans no es poden donar mai per adquirits. És una lluita contínua i si no es continua lluitant per avançar es reula. Com vostè ha dit al començament, hi ha el poder de l'Estat i la tendència de l'Estat és el poder i el poder porta més poder i finalment el poder absolut. Ja està tot dit. L'aportació dels drets fonamentals s'ha de fer dia a dia, o reivindicar-la dia a dia.

La llei sempre és interpretable i cada país té la seva pròpia sensibilitat. Com es casen totes aquestes maneres d'entendre la llei?

“Els advocats [del procés] tenen matèria per preparar unes demandes ben maques i presentar-les a Estrasburg”

Hem de tenir en compte de quina llei parlem. Al jutge d'Estrasburg quan li arriba un cas... El que a mi m'ha passat, que jo he viscut, és que m'arriba un cas, me'l miro de què es queixa aquest home, en els drets fonamentals, en la vida privada, i com que jo penso en el dret que jo conec i en el meu tinc una reacció immediata: això no pot ser, va malament! Segona anàlisi, què he de fer? De quin dret estem parlant? Quin país és això? És Turquia? Doncs què diu la llei turca? Perquè potser la llei turca està ben feta i no hi ha cap violació. I després, la tercera anàlisi és, i què passa vist des del que imposa el conveni europeu? Perquè és el dret que ara hem d'aplicar. Vist com ha actuat l'Estat, de quin estat es tracta, quin dret ha aplicat, ara ho mirarem des de l'òptica dels drets fonamentals i del Tribunal Europeu de Drets Humans. Aquest és l'exercici que s'ha de fer. El tribunal, per ell mateix quan aplica el conveni, que són unes 30 pàgines, s'ha de llegir en el conjunt de la seva jurisprudència. És la jurisprudència del mateix tribunal que ha omplert de contingut el conveni. Imagini's l'article 8, protecció del dret a la vida privada i familiar. Tota persona té el dret a la protecció de la seva vida privada i familiar. Punt. D'aquí n'han sortit centenars per no dir milers de sentències, analitzant primer què és vida privada, què és vida familiar, què forma part de la vida privada, la integritat moral de la persona, la seva identitat sexual, el nom... Hi ha hagut tot un desenvolupament que anat dient tot el que és vida privada, i això s'ha anat creant a còpia d'anys amb una jurisprudència. Per tant, un article de dues ratlles ha donat lloc a milers de pàgines.

El Tribunal Europeu de Drets Humans té recursos per fer complir les seves sentències, cosa que no passa amb el Tribunal de Justícia de la Unió Europea. Ho hem vist ara amb l'Estat espanyol, que incompleix alguns dels acords que pren.

Jo m'atreiria a dir que si el Tribunal de Justícia de la Unió vol ho farà complir. Per la via de la Unió, que jo penso que té molta més força i en tot cas mitjans econòmics que no té Estrasburg. Les sentències del Tribunal d'Estrasburg no les executa el mateix tribunal, perquè no té els mitjans, i les envia al Comitè de Ministres del Consell d'Europa, que és un òrgan polític i allà fan una mena de balanç, de passar comptes, dels estats entre ells, i allà es requereixen del compliment de les sentències.

Vostè ja va qüestionar el Tribunal Suprem Espanyol amb la doctrina Parrot, que no permetia l'excarceració de presos que no haguessin complert la condemna íntegrament.

Bé, és més complicat que això. Però sí, el cas es diu Inés del Río. Jo presidia la sala i vaig firmar la sentència.

I també va condemnar l'Estat espanyol en el cas

d'Arnaldo Otegi.

Arnaldo Otegi ja té dos casos, en el primer jo hi era.

Per violar la llibertat d'expressió.

Sí, quan era parlamentari.

A l'Estat espanyol hi ha presos polítics i exiliats?

Això jo no ho sé. Em penso que no l'hi contestaré i li enviaré a vostè la pregunta al revés.

A veure.

Li diré, normalment es considera que hi ha presos polítics quan una persona està privada de llibertat o detinguda per qüestions ideològiques. Si algú està tancat per qüestions ideològiques es podria considerar que és un pres polític.

Des de l'exterior com s'ha seguit, com s'ha percebut aquest judici als polítics independentistes?

No ho sé, jo li puc dir des d'Andorra, on fa quatre anys que vaig tornar. És aquí al costat i l'hem seguit.

Com l'ha seguit doncs vostè?

L'he seguit perquè m'interessava molt. Em limitaré a dir que els advocats, que ja saben el que han de fer, tenen matèria per preparar unes demandes ben maques i presentar-les a Estrasburg.

Que en un mateix procediment es jutgi representants polítics que governaven en el moment que es van produir els fets juntament amb representants de la societat civil que van participar o van liderar un acte de protesta, des del punt de vista jurídic té algun sentit?

A mi no em preocupa això, que els jutgin. Com si volien posar-hi també metges. Del que es tracta és de si van cometre els delictes que se'ls imputen. El fet que fossin de la societat civil, o persones amb càrrec públic o no, si realment van cometre uns delictes determinats jo *a priori* no veuria cap problema perquè els jutgessin tots junts.

Per tant, quan ara el Tribunal Constitucional s'hagi pronunciat sobre els recursos que s'han presentat d'aquesta sentència del procés, el cas pot arribar al Tribunal Europeu de Drets Humans. Com es pot acabar?

Jo no ho sé, com acabarà. Si m'ho pregunta li diré que hi ha matèria per presentar la demanda, sobretot el del judici equitatiu, que és l'article 6 i regula tot el procés, la llibertat d'armes, la igualtat d'armes, la igualtat entre les acusacions i les defenses, el dret a la defensa, la imparcialitat dels tribunals. Tot això dona per a molt. Per tant, matèria per presentar n'hi ha. El recurs no sé si serà admès, em permetria dir que sí. Del resultat, no en puc dir res.

Un tribunal té competències per marcar l'agenda política d'un parlament i decidir el que es pot debatre o no?

A priori jo respondria que no.

Un llaç groc o una pancarta demanant llibertat d'expressió són símbols partidistes?

No ho sé, no m'ho faci dir. Jo *a priori* també diria que no. Després si ho compliquem i diem que va estar penjada al balcó d'una entitat pública... Aquí hi pot haver opinions i s'han d'admetre totes. Ara, el dret d'una persona a portar el llaç aquí a la solapa... s'hi porten coses molt pitjors que un llaç groc i no passa res. Això forma part de la llibertat d'expressió.

Fins i tot ara hi ha un jutge de Barcelona que prohibeix que hi hagi aquests símbols a l'ajuntament fora de període electoral.

Pot ser discutible, això.

També s'ha estat celebrant un procediment inèdit, que és el que afecta la plana major dels Mossos d'Esquadra.

No l'he seguit, aquest.

Estan acusats d'un delictes de rebel·lió que la mateixa sentència del procés diu que aquest delictes no es va produir. És un contrasentit, això.

Jo pel que he llegit podria ser una estratègia processal per poder mantenir la competència a l'Audiència Nacional. Si ja abaixen el llistó ara, teòricament n'hauria de tenir la competència el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Tot i sabent o intuïnt que el fiscal en el moment de qualificar rebaixarà, el judici ja s'haurà fet.

La majoria de sentències del Tribunal Europeu de Drets Humans són desfavorables a Espanya?

No. Per poder dir això hauríem de saber quantes demandes es presenten i quantes són desestimades. Efectivament, si arriba a admissió i segueix el procés i surt sentència, quasi quasi podem dir que sí. Però no passa amb Espanya, amb tots els països. Perquè en l'estadi previ es declaren ja inadmissibles moltes demandes, moltíssimes. Tingui en compte que només se n'admet un 5%, el 95% és refusat inadmissible, sigui per jutge únic, comitès de tres jutges o sales. Aquest 5% que és admès vol dir que té substància si són les demandes que tenen més possibilitats de tirar endavant. Espanya té 500 demandes l'any, que no són moltes, però condemnes potser en té 10, 12 o 15.

Recentment hem vist un canvi de criteri del tribunal, que és aquesta sentència que avala les devolucions en calent dels immigrants que creuen les tanques de Ceuta i Melilla.

Jo he tingut una gran decepció i no hi estic d'acord.

Vostè deu dominar molts idiomes perquè n'hi ha que es presenten al Tribunal Europeu de Drets Humans falsejant el currículum i després els tomben a la prova de llengua estrangera.

No sé del que parla. Però si és per una cosa que em penso, no és exacte això. Es va dir d'una persona candidata que havia estat exclòs per deficiències lingüístiques, però la informació que jo tinc no és aquesta. Jo no en parlo moltes, de llengües, parlo el català, el castellà, el francès i m'espavilo amb l'anglès.

REPORTATGE

UN MUSEU
A L'AIRE
LLIURE

Penelles és un poble que no s'assembla a cap altre després de quatre edicions del Gargar Festival de Murals i Street Art. Artistes urbans d'arreu del món han impregnat de colors els murs d'aquesta població de la Noguera tot reivindicant el món rural. L'èxit ha estat gairebé immediat i l'any passat, 40.000 persones van recórrer els carrers d'aquesta localitat i van immortalitzar-ne cada racó a les xarxes socials. Penelles s'ha convertit en un gran museu a l'aire lliure que ha inspirat d'altres poblacions de les comarques de Lleida. Els grafitos han deixat de ser patrimoni de les grans ciutats.

Text: Roser Banyeres/Jordi Vilarrodà
Fotografia: Santi Iglesias

Si continua a aquest ritme, el petit poble de Penelles, a la Noguera, aviat tindrà tants habitants com parets dibuixades. Des de la primera edició del Gargar Festival de Murals i Street Art, el 2016, s'ha convertit en una vistosa atracció a l'aire lliure que anualment rep milers de visitants encantats de contemplar aquestes obres d'art que animen els seus carrers.

Cada any, quan la primavera està en el seu punt culminant a Penelles li pugen els colors. Literalment. Li passa des del 2016, quan es va celebrar la primera edició del Gargar Festival de Murals i Street Art. I cada volta es veuen més. Arribar a Penelles, a la Noguera, és endinsar-se en un poble singular. Les seves parets estan plenes de pintures i grafitos que sorprenen els visitants si aquests s'ho troben sense saber-ne res, tot i que (s'ha d'admetre) cada cop són menys els que no han sentit parlar d'aquesta petita vila de colors. Amb gairebé 500 habitants, Penelles llueix un centenar de murals a les seves parets, pintades tant per artistes de prestigi com per altres que s'estan fent un nom dins del món de l'*street art*. Cada any se'n sumen al voltant de 25 més. Si continua així, ben aviat cada veí podrà *tenir* un mural. Això sí, que ningú es porti a confusió, no són peces sense solta ni volta. Totes, o la majoria, estan vinculades amb l'entorn rural. Una mena de reflex –o mirada artística, segons l'ànima de qui ho pinta– de la vida del poble. Aquesta explosió de vida i esprais va començar quan Maria del Mar López-Pintó i Jordi Solsona (Binomic.cat), amb la col·laboració de l'Ajuntament, van pensar en una iniciativa que ajudés a posar en valor el poble i demostrar que en els entorns rurals també es podien fer coses interessants. No calia marxar a les capitals. Així va sorgir el Gargar. Enguany se celebrarà la cinquena edició –de fet, en el moment d'escriure aquestes línies s'acaba d'obrir la

convocatòria– i ara són els habitants de les ciutats els que es desplacen expressament a Penelles per admirar unes obres d'art a l'aire lliure que ajuden a combatre el deteriorament del carrer i de les cases. A més, de retruc, ha comportat més vida als serveis i allotjaments de l'entorn.

Qui tingui curiositat per passejar-s'hi ho pot fer per lliure o en visites guiades concertades. Sigui com sigui, tothom té la possibilitat de comprar un mapa que ajudarà a no perdre's detall. Ben pensat, potser un dels encants és precisament aquest, perdre's entre els seus carrers per deixar-se sorprendre per la propera paret que de, cop i volta, els omplirà la retina. Segurament, des de l'altra punta del poble, n'anaven albirant un bocí, cada cop més gran fins que s'hi han plantat al davant. O al contrari, la distància els ha ofert magnitud, mentre que en tenir-la al davant han pogut apreciar amb deteniment tots els detalls. Entre els artistes, grafiters, muralistes, il·lustradors i pintors que hi han deixat la seva empremta hi destaquen noms internacionals com ara l'artista novaiorquesa BKFOXX i el francès @zesoner, que van escollir Penelles per al seu primer projecte conjunt, una iniciativa que després els va dur per diferents indrets del món. També hi han sacsejat els esprais creadors com ara l'anglès establert a Barcelona Sebastien Wagnine, o TV Boy, nom artístic de Salvatore Benintende, l'autor del polèmic petó entre el papa Francesc i Donald Trump o el del jugador del Barça Messi i el seu rival, Cristiano Ronaldo, quan aquest darrer jugava al Reial Madrid. Entre els lleidatans, no hi falten firmes com les de Lily Brik, amb una de les pintures més icòniques del municipi –precisament la de la portada d'aquest exemplar–, CiscoKSL o Oriol Arumí. Són només uns pocs exemples.

Si una imatge val més que mil paraules, aquí un passeig entre els seus carrers i parets probablement seran més efectius que contemplar-ho a través d'aquestes pàgines.

Oriol Arumí, davant d'un fragment del mural que va fer a Penelles

“Als pobles hi ha futur”

Jordi Solsona (coorganitzador del Gargar)

Què els va impulsar a crear el Gargar?

Gairebé va ser una necessitat. Pensàvem en una iniciativa que ajudés a combatre el gran despoblament que hi ha als pobles petits. Coneixíem el sector gràfic i ens va semblar una bona idea fusionar l'*street art* amb el món rural. És una manera que la gent vegi que als pobles també hi ha futur i s'hi poden fer coses.

Com seleccioneu els artistes?

Obrim una convocatòria a la web i les xarxes. Enguany acabava el 21 de febrer. A partir d'aquí fem una selecció basant-nos en criteris de diversitat, diferents tècniques, estils variats, realisme, abstracció, grafit..., que mostri tot el que hi ha dins de l'*street art*.

Font d'inspiració

Penelles no ha inventat la sopa d'all, l'art urbà existeix de fa temps, també en l'entorn rural. Ara bé, sí que ha animat altres pobles de Ponent a omplir-se de colors. Un dels més emblemàtics és l'Street Art Festival Torrefarrera, que se celebra des de 2017 en aquesta localitat del Segrià a les primeries de setembre. A Ivars d'Urgell, l'artista local Swen Schmitz Coll vol omplir les façanes amb pintures dels ocells de l'estany d'Ivars i Vila-sana. A més, a Torregrossa poden presumir de tenir el mural més gran de Catalunya, que amb 1.358 metres quadrats ocupa les tres sitges de la Cooperativa d'Ivars, obra de Jofre Oliveras i Nil Safont. I aquests són només uns exemples.

Oriol Arumí, un ripollès a Penelles

El repertori internacional d'artistes que han creat obres a Penelles inclou el ripollès Oriol Arumí. Aquest artista afincat a Lleida dedica una part de la seva activitat al muralisme, i es va presentar al festival Gargar en la seva segona edició. “A la primera ja hi havia anat a veure-ho i em va agradar”, a la segona va presentar proposta i el van seleccionar. L'artista és qui tria entre les parets disponibles, “però si n'hi ha alguna que la demana molta gent és l'organització la que l'assigna”. Arumí considera que aquesta és una forma excel·lent “d'embellir els pobles”, i a Penelles han estat capaços “de fer-ne rebombori comunicatiu, i anar alimentant el prestigi del festival”. El de Penelles és un dels diversos murals que Arumí ha anat pintant els darrers anys, i que l'han convertit en un artista buscat en aquest àmbit. Ha guanyat premis en altres festivals, com el que s'organitza a Torrefarrera (Segrià), no gaire lluny de Penelles. Va tenir el Premi del Públic en la darrera edició amb *Hope*, un mural que tenia com a protagonista l'activista Greta Thunberg. A banda de les convocatòries

públiques, també rep encàrrecs de particulars o d'institucions que li demanen que decori algun mur o paret mitgera. “Als particulars els costa una mica més, n'hi ha que quan veuen el pressupost es tiren enrere”, diu. Però també en fa algun per iniciativa pròpia, com el que va pintar a Ripoll l'estiu de 2018 en homenatge a un altre artista, Eudald Alabau, a qui considera el seu mestre. Arumí va pintar en un pas soterrani que travessa la variant de Ripoll cap al barri de la Torre un gran rostre d'Alabau, que de moment es manté.

De fet, va ser en aquest mateix lloc on va pintar un dels seus primers murals, i ara acarona la il·lusió de portar a la seva vila natal la idea dels festivals de murals. De moment, però, ja ha començat el que ell anomena “la temporada”, que és sobretot la primavera i l'estiu, les millors èpoques per pintar a l'aire lliure. Aquesta setmana ha enllestit un gran mural a Aitona, també al Segrià, amb una referència cromàtica als camps de fruiters florits que ara tanta gent visita.

També és interessant visitar

- Plaça Major: el centre neuràlgic, amb l'ajuntament i edificis d'estil modernista.
- Als carrers centrals es conserven rehabilitades cases dels segles XVI, XVII, XVIII i XIX.
- Església nova de Sant Joan Baptista: en destaquen les pintures interiors.
- Creu de terme d'estil gòtic (XIV-XV): restaurada i instal·lada prop de l'església nova el 1991.
- Safareig municipal: s'utilitzava quan encara no hi havia aigua corrent a les cases.
- Església Vella: dels segles XVI-XVII, ara amb altres usos.
- Cine Kursaal: un mural de *Cinema Paradiso* ocupa aquest local, inaugurat el 1945.
- Oratori dedicat a la Mare de Déu del Carme: rehabilitat el 2011, podria ser d'època barroca.
- Font monumental: té esculpits els rostres dels tres

- poders: polític (un catalanista amb barretina), coercitiu (guàrdia civil amb tricorní i un gran bigoti) i religiós (capellà).
- El carrer de Dalt: amb tres arcades medievals ja que donava pas a la vila closa.
- Portalet de baix: conduïa a la Plana i als camins de Balaguer i Castellserà.
- Cabanes de volta: aquestes construccions de pedra seca són molt habituals a les Garrigues, la Segarra i el Segrià sec, però també se'n veuen a la zona.
- Camí de la Plana: arriba fins al castell del Remei, a pocs quilòmetres de Penelles. Aquesta finca històrica dedicada a la viticultura és una de les més importants de Catalunya. Un bon lloc on acabar la ruta i més si és amb una visita guiada al celler, un bon dinar al restaurant, o comprant alguns dels seus vins.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Confinats

Volia escriure de qualsevol altra cosa, però resulta impossible. Els mitjans no parlen de res més i totes les converses giren al voltant de l'epidèmia. Aquests dies estem recuperant pors atàviques que creiem que només havien viscut els nostres avantpassats. La por a la malaltia desconeguda, el temor al contagi, l'assumpció de la culpa per no haver sabut evitar caure-hi. Tot i viure aparentment en un món on predomina el coneixement científic, continuem creient que hi ha mals que estigmatitzen, encara que siguin poc més que un grip. Es produeixen al voltant del coronavirus reaccions irracionals i irades que semblen tenir més a veure amb el que passava amb les pestes medievals que no pas el que s'esperaria d'una societat confiada en els avenços mèdics i en la farmacologia. En qualsevol circumstància de la vida, la por treu el pitjor de nosaltres mateixos, recuperem pulsions tan elementals en nom de la supervivència que indueixen a pensar que de poc han servit tan segles de cultura i coneixement. Es desmunten els conceptes de ciutadania i tendim a comportar-nos com a individus egoistes i insolidaris que sols busquem la nostra salvació particular, tot defugint dels altres. Veiem manades esporuguides assaltant gairebé els comerços per acaparar queviures que acabaran probablement al pot de les escombraries, comprant abusivament productes que autoritats i coneixedors ens han dit que no serveixen absolutament per a res o

marcant unes distàncies amb els nostres conciutadans com si s'haguessin convertit en enemics. Consumim les informacions més superficials, vulgars, inexactes i esotèriques que hi ha a les xarxes socials, amb especial delit per les explicacions conspiratives, mentre evitem la informació responsable i fonamentada a la qual podríem accedir fàcilment. Menyspreem allò que ens recomanen els nostres responsables governamentals tot apel·lant que formen part d'una gran confabulació. És de bojós.

Certament que les situacions de quarantena i el confinament de grans quan-

Resulta més preocupant la histèria que s'ha produït que la mateixa malaltia

titats de persones o de territoris obligats a quedar desconnectats durant dies o setmanes per evitar unes dimensions de contagi que resultarien inabordables pels sistemes sanitaris genera sensacions noves i força estranyes. Especialment en el món mediterrani, ens resistem a acceptar allò que estableixen les autoritats, fent gala d'una falta absoluta de disciplina social, com una manera insensata d'afirmar el nostre individualisme i la nostra identitat particular. Les imatges dels italians del nord que anaven a ser confinats tot fugint de manera inopinada i esperpèntica cap al sud

semblen extretes d'una mala pel·lícula de ciència-ficció. Contrasten notablement, almenys, amb el rigor i disciplina amb què les mesures de contenció s'han assumit en el món oriental. Ni una seriosa amenaça sanitària sembla fer possible que parem uns dies, convivim amb la nostra gent, descensem, ens escoltem i reflexionem. En realitat, ja estem confinats en un món fet de pors, obsessions i de constants fugides endavant per evitar-nos a nosaltres mateixos.

Els problemes medicosanitaris d'aquesta epidèmia, així com els enormes trasbalsos econòmics i socials que està provocant, no són per ser menystinguts. En tot cas, però, resulta més preocupant la histèria col·lectiva que s'ha produït que no pas la mateixa malaltia, que resulta força evident que acabarà convertida en una dolència convencional amb què conviurem i que els tractaments mèdics i farmacològics acabaran per convertir en gairebé irrellevant. De moment, però, l'excés de centralitat informativa del tema, la seva reiteració, ens converteix en criatures obcecades i temeroses. Hi ha sens dubte algunes negligències i irresponsabilitats per part d'uns mitjans no massa curosos amb els continguts que ens proporcionen i amb els termes alarmants a què sovint recorren. Però una vegada més, no matem el missatge. El problema principal en aquestes circumstàncies som nosaltres mateixos i les nostres febleses, ara brutalment posades en evidència.

Llorenç Capdevila

DE REÜLL

Entrevistar escriptors

Saber fer una bona entrevista demana perspicàcia periodística, però també, si es vol fer bé, una important preparació, que pot representar moltes hores de feina, especialment en el cas de les entrevistes a escriptors, en les quals cal que l'entrevistador conegui (i tingui fresca) l'obra de l'entrevistat, com en el conjunt de les *Deu entrevistes* (Comanegra, 2019) que, publicades inicialment a l'*Avui* i a *Lletra de canvi* entre 1985 i 1991, acaba de recuperar Julià Guillamon.

Com que no són entrevistes de circumstàncies, els textos de Guillamon mantenen un missatge actual, com els mateixos entrevistats, autors que als anys 80, amb una carrera literària o musical consolidada, parlen del que van fer o van viure durant els anys 60 i 70, la qual cosa ofereix una doble perspectiva al lector actual. Així, trobem un Pere Calders que ofereix reflexions incisives sobre els elements absurds que omplen

la vida quotidiana, els peatges del progrés o els valors del conte davant de la novel·la; un Jaume Sisa que, al costat d'afirmacions que potser han quedat superades ("Catalunya és un país que no existeix, i es veu obligat a segregar una literatura de resistència"), diu coses tan eloqüents com que Joan Brossa és "com el Frank Zappa de la poesia catalana"; un Jorge Luis Borges que "trena les frases amb una precisió absoluta, com si escrivís" i afirma, per exemple, que publiquem "per no passar-nos la vida corregint-ne els esborranys"; un Quim Monzó que, ja en aquell moment, demunta "els elements del mite que s'ha creat al seu voltant", i deixa anar veritats universals com que "la literatura és una cosa i la realitat una altra i no té cap sentit afirmar que la realitat sempre supera la ficció, perquè és com dir que el pernil sempre supera el salmó"; un Giorgio Bassani que reflexiona sobre la relació entre experiència viscuda i obra lite-

rària; una Maria Aurèlia Capmany que desvincula la tasca creativa dels objectius revolucionaris; un Terenci Moix que exhibeix moltes de les contradiccions que el definien; un Joan de Sagarra que rememora l'època de la Gauche Divine; un Pau Riba que es declara "especialista en símbols", i un Robert Coover que afirma que "la realitat d'avui en dia pren sentit a la nostra identitat".

Com diu Guillamon al pròleg, aquesta mena d'entrevistes han desaparegut del panorama periodístic (avui només es parla amb un escriptor quan acaba de publicar un llibre o li han donat un premi i la conversa gira al voltant d'aquesta circumstància), i això fa que alguns dels grans autors de les últimes dècades siguin poc coneguts o valorats. Guillamon reivindica les entrevistes "postmodernes", aquelles en què l'entrevistador projecta el que li interessa, sense tenir com a prioritat l'actualitat ni la voluntat panoràmica.

NOVETATS EDITORIALS

'La Musa fingida'

Max Besora
Males Herbes

Max Besora s'ha revelat com un dels narradors amb més capacitat d'innovació del panorama literari català. Ho torna a demostrar amb *La Musa fingida*, que comença com un recull de contes i acaba construint una novel·la coral que té fins i tot una protagonista, Mandy Janes. I que, al final, s'acaba encarant amb l'autor i qüestionant-lo.

'Tots els camins'

Joan F. Mira
Ed. Proa

El que possiblement podem considerar com l'intel·lectual viu més rellevant dels Països Catalans ens porta les seves memòries, que va decidir escriure quan s'acostava a la frontera dels 80 anys. Recula fins que en tenia 14, quan volia ser sant i va iniciar un camí religiós que el va portar a Roma, on la fe es va anar desfent i la vida va fer un tomb.

'Boulder'

Eva Baltasar
Club Editor

Permagel va significar ara fa dos anys el descobriment com a narradora de la poeta Eva Baltasar. Aquella era la primera part d'un tríptic que continua ara amb *Boulder*. La seva protagonista és una dona que vol solitud i s'embarca en un vaixell com a cuinera. En un port, però, coneixerà una altra dona que l'embarca en una gestació assistida.

'La nació en portada'

Antoni Bassas
Ed. Pòrtic

Antoni Bassas fa un repàs a l'evolució política del país a través de les portades de diaris dels darrers 40 anys. Des de l'Estatut d'Autonomia fins a l'1 d'octubre i les seves conseqüències. Aquest llibre sorgeix d'una exitosa conferència que va pronunciar a Madrid i constitueix un interessant exercici de periodisme comparat.

'El petit menjatemps'

Lluïcia Ramis
Ed. La Galera

La coneguda escriptora Lluïcia Ramis dona a conèixer el seu vessant com a autora de literatura infantil amb aquest text que havia escrit l'any 1993 i que restava fins ara inèdit. Una bonica història sobre el pas del temps que té com a protagonista un personatge que viu dins d'aquells rellotges vells però que encara funcionen.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

Llorenç Soldevila

Fundació Martí i Pol

“ De vegades penso que una malaltia per-a-tota-la-vida, com ara la meua, que et marca uns límits tan estrictes i et sotmet a unes servituds tan rigoroses, és una solemne injustícia, una mena d'atemptat contra la naturalesa. Perquè, no ens enganyem, una malaltia d'aquesta mena no s'arriba a vèncer mai, és impossible de superar. La possibilitat d'una espècie de pacte amb el mal (és a dir, amb un mateix) és l'única sortida possible, i l'única vàlida, al meu entendre. A banda i banda d'aquesta sortida n'hi ha dues d'altres, igualment absurdes entre si: la resignació i la desesperació. Per a mi, totes dues parteixen de supòsits falsos. La primera, el de creure que la malaltia és un “voler” de Déu; la segona, el de considerar-la un atac personal. Jo no penso que Déu s'hagi dedicat sàdicament a castigar-me. Si arribés a creure en alguna d'aquestes dues coses (a creure-hi fermament vull dir), perdria immediatament i per sempre el respecte a un Déu en el qual no crec ni deixo de creure, és a dir, a un Déu en el qual racionalment no puc creure, però que racionalment tampoc no puc negar. Suposant que hi sigui, Déu no pot ser una mena de personatge carregat de punyetes que es dedica a fer la santíssima a determinades persones. Rebaixar la idea de Déu a aquests nivells és riure-se'n, i això és el que fan, potser sense adonar-se'n, molts pseudocatòlics. La meua malaltia és un accident absolutament normal en el desenvolupament d'això que en diem vida, i jo com a tal procuro de situar-la, i per això deia que l'única cosa que es pot fer, racionalment, és pactar-hi, és a dir, acceptar-la, que vol dir acceptar-se. Vèncer-la és impossible, ho deia i ho repeteixo, si més no per una cosa: perquè la malaltia, en casos com el meu, és a dir, en casos de malaltia per-a-tota-la-vida, sempre és present, mai no abandona les seves posicions, i fins i tot m'atreveiria a dir que mai no retrocedeix i que sempre avança. ”

Miquel Martí i Pol

AUTOR

Miquel Martí i Pol
(1929-2003)

OBRA

'Obertura catalana'
Ed. Empúries, 1989

INDRET

Fundació Miquel Martí i Pol

MUNICIPI

Roda de Ter

COMARCA

Osona

Miquel Martí i Pol va viure bona part de la seva vida en una d'aquestes cases situades sobre la fàbrica de La Blava, on treballava. Va ser aquí on va escriure els seus primers poemes, entre ells els de *La fàbrica*. L'any 1980 van marxar amb la Dolors per establir-se un temps al carrer de les Escoles, quan a ell ja se li havia declarat l'esclerosi múltiple i necessitava un habitatge adaptat a les seves necessitats. La caseta on vivia Martí i Pol forma part d'un conjunt d'habitatges que avui s'ha rehabilitat per acollir la seu de la Fundació Miquel Martí i Pol. Justament la que era residència del poeta s'ha preservat gairebé amb l'aspecte original i està pendent de rehabilitació com a casa museu. S'hi pot llegir aquest fragment d'*Obertura catalana* en què reflexiona com ha de fer front als moments de desànim produïts per la malaltia.

JORDI PUIG

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

111

Installengua

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Sovint sentim a dir que el català no té gaire presència a les xarxes, que els adolescents consumeixen continguts en castellà i anglès, que no tenim influenciadors en català... Pot ser que no ho haguem mirat bé?

Pel que fa al camp de la llengua tenim multitud de comptes, sobretot a Instagram, però també a Twitter, que fan del manteniment i l'estudi del català el seu principal motiu d'existir. De fet, algun dels seus administradors (com el ja famós Virgili) ha fet el salt als micròfons de la ràdio com a col·laborador o a les pantalles, com a entrevistat.

Farem un petit recull de comptes d'Instagram, per tant, eminentment visuals, que produeixen moltes publicacions sobre la llengua

catalana. Alguns tracten aspectes més ortogràfics, d'altres sobre la interferència d'altres llengües i alguns només recullen fragments bonics de la literatura i la música en català.

@somalincorrecta és una empresa formada per dues joves que es dediquen a corregir i assessorar, i a fer bullir l'olla d'Instagram amb publicacions irreverents que reivindiquen un català normatiu, però gens encotillat.

@riquesalexica és un compte gestionat per una valenciana, un català i una eivissenca. Recuperen mots dialectals que estan en desús i reivindiquen que el català pot expressar el mateix que qualsevol altra llengua.

@llettraferint és, potser, el més trapella dels comptes que mostrem. És una pàgina de mems

que tenen com a base l'ús de la llengua, els barbarismes... Tot amb humor i rigor.

@adagi_s és un recull de frases fetes en publicacions amb fons blanc. Destaca per la senzillesa i la genuïnitat de les expressions que comparteix.

@catalapelmon un compte que extreu versos de cançons, poemaris, entrevistes..., adagis que, en general, són bonics o tenen una sonoritat especial. Publicacions més literàries i musicals que no pas lingüístiques.

Així doncs, ja teniu unes quantes raons per començar a utilitzar Instagram per alguna cosa que no sigui fer el xafarder. I, si voleu, comenceu per seguir el @cnlosona, que us mantindrà informats del que fem i us entretindrà alhora!

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

Spelling bees

A 'spelling bee' is a competition in which contestants are asked to spell a selection of words. Nobody knows the origin of the term. Bees can't spell, as we know. Actually, they can't write.

However, as all learners of the English language know, the *spelling* (a Germanic word) or *orthography* (from Greek) of English words can be a nightmare. And as for the pronunciation! How can British people look at the word 'lieutenant' and pronounce it 'leftenant'?! At least Americans are close with 'lootenant'!

But I digress. So just *why* is English spelling so difficult? Catalan words are written according to the way they sound. English is different. A single sound can have more than 10 forms when written down. To take just one example, the short 'i' in *fish* can be represented by all the four other vowels! How? Well, think of how English speakers pronounce *orange*, *pretty*, *women* and *business*. And that's your answer.

The spelling of English has been a source of controversy for hundreds of years. More than 150 years ago, one critic said that you could, in theory, spell the word *fish* as *ghoti* (which English speakers would pronounce as *goaty*; by the way, the word *ghoti* doesn't actually exist!)

So just how could you pronounce the word *fish* as *ghoti*? Well, the *gh-* is like the /f/ sound at the end of *tough*, the *-o-* is like the sound in *women*, and the *-ti* is the 'sh' sound that you find in words like *motion* or *nation*. And that gives you *ghoti*! On your next trip to the UK, however, I suggest that you *don't* try asking in a restaurant for '*ghoti* and chips'! For two reasons. The word *ghoti* does not exist, as we know, but, confusingly, the word *goatee*, a real word which sounds exactly the same as *ghoti*, actually means a type of beard! Confused? So will the waiter be!

English speakers also have problems spelling, of course. So let's have a look now at some of the most frequently-misspelt words in the English language by *native* speakers. Can you find the mistakes in the following words? (By the way, it was not easy to *write* the following words, as my computer corrector kept trying to help me!)

Accomodation ♦ Adress ♦ Committed ♦ Lenght ♦ Seperate ♦ Appaling ♦ Thought ♦ Commision ♦ Recieve ♦ Colleague ♦ Desease ♦ Compell ♦ Concious ♦ Rythm ♦ Wich ♦ Aquire ♦ Agressive ♦ Embarassed ♦ Occured ♦ Responsibility ♦ Belive ♦ Greatful

By Conor Gleeson

Les solucions de la setmana anterior:

■ 1. *emit* ■ 2. *precipitation* ■ 3. *renewable* ■ 4. *habitat* ■ 5. *dump* ■ 6. *endangered* ■ 7. *combat* ■ 8. *ozone layer* ■ 9. *Global warming* ■ 10. *donate* ■ 11. *greenhouse* ■ 12. *spills* ■ 13. *acid* ■ 14. *ban* ■ 15. *threatened*

CATALÀ

Abelles lletrejadores

L'*spelling bee* (abella lletrejadora) és un concurs on les persones que hi participen han de lletrejar una selecció de paraules. No es coneix l'origen del nom. Com tothom sap, les abelles no saben lletrejar. De fet, tampoc saben escriure.

Tot i així, com totes les persones que estudien anglès saben, el lletreig o l'ortografia (*spell* és una paraula germànica, mentre que *ortografia* ve del grec) de paraules angleses pot esdevenir un malson. I el mateix passa amb la pronúncia! Com és possible que els britànics vegin la paraula *lieutenant* (tinent) i pronunciïn /lef'tenənt/? Almenys els americans s'hi acosten més i diuen /lu:'tenənt/.

Però estic desviant-me del tema. Així doncs, per què és tan difícil l'ortografia en anglès? En català les paraules s'escriuen com sonen. L'anglès és diferent. Un simple *so* pot tenir més de 10 formes escrites. Per posar un exemple, el *so* de la *i* breu [ɪ] de la paraula *fish* es pot representar amb les altres quatre vocals! Com? Penseu en com es pronuncien en anglès les paraules *orange*, *pretty*, *women* i *business*. Heus aquí la resposta!

L'ortografia de l'anglès ha estat una font de controvèrsia durant segles. Fa més de 150 anys, un crític va dir que en teoria la paraula *fish* es podria escriure com *ghoti* (que els anglesos pronunciarien *goaty*; per cert, la paraula *ghoti* ja no existeix!).

I això com seria possible? Doncs, el grup *gh-* sona [f] al final de paraula: *tough*, la *o* com a la paraula *woman* [ɪ] i el grup *ti* sona *sh* en paraules com *motion* o *nation*. I ja teniu la paraula *ghoti*! Tot i així, us recomanem que quan torneu a anar a la Gran Bretanya no demaneu en un restaurant *ghoti* i chips! Per dos motius, primer perquè la paraula *ghoti* ja no existeix, però sí que existeix la paraula *goatee*, que es pronuncia exactament igual que *ghoti* i que es refereix a un tipus de barba! Quina confusió! Així es quedaria el cambrer!

Les persones de parla anglesa tenen problemes amb l'ortografia, i tant! Fixem-nos en algunes de les paraules que els anglesos més sovint escriuen malament. Mireu de trobar les errades en les següents paraules! (Per cert, em costa d'escriure malament aquestes paraules perquè el corrector de l'ordinador em vol ajudar!)

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

NEIL YOUNG & CRAZY HORSE
‘Rust Never Sleeps’
Reprise, 1979

Neil Young va arribar en plena forma a finals dels setanta. I el 1979 va publicar una de les seves obres mestres, *Rust Never Sleeps*. Ja ho diu el títol, l'òxid no dorm mai. En aquells moments el punk ho envaïa tot i els dinosaures del rock dels anys seixanta estaven una mica desconcertats. Neil Young no, si volia podia ser més punk que ningú, i en aquest disc ho demostra. La primera part és totalment acústica, ell sol cantant allò de “és millor cremar-se que no apagar-se lentament”, al primer tema del disc, “My My, Hey Hey (Out of the Blue)”. En el següent, “Trasher”, reflexiona sobre el caràcter efímer de la fama. I després la meravellosa “Pocahontas”. Tot només amb la guitarra acústica. A la segona part, l'acompanyen els Crazy Horse (Billy Talbot, Ralph Molina i Frank Poncho Sampedro), i el món s'ensorra. L'esbojarrada “Sedan Delivery” no té res a

envejar a qualsevol cançó dels Ramones o dels Sex Pistols. La preciosa “Powderfinger” és un dels millors temes que ha compost mai Young. El disc acaba amb “Hey Hey, My My (Into the Black)”, on barreja Elvis Presley amb Johnny Rotten. “El rock and roll no pot morir mai”, crida desafortat Neil Young enmig d'un dels riffs de guitarra més memorables. *Rust Never Sleeps* és un dels grans discos de la història del rock.

EL TEST
Guida Sellarès

Primer instrument que vas tocar? El piano, però abans la veu.
Primer grup del qual vas formar part? La coral Xicalla.
Primer disc que et vas comprar? El primer que vaig escoltar era de Xesco Boix. I el primer que vaig comprar, un casset de Sopa de Cabra, *La roda*.
Quants discos tens? Tinc tres estanteries de CD, una caps de casset i uns quants gigabytes amb música.
Salva'n tres. *Transparències*, de Toti Soler; *Welcome to the Cruel World*, de Ben Harper, i el primer de Marcel Casellas amb la Cobla Catalana dels Sons Essencials.
Un concert (com a públic) per recordar. Adrià Grandia amb la viola de roda.

NOTES

El coronavirus es carrega festivals i concerts

Enfilall de cancel·lacions de concerts i festivals per culpa del coronavirus. La llista és quasi eterna i com que l'espai que tenim és petit ens limitarem a citar alguns dels principals esdeveniments que han *rebut* fins ara. De moment, doncs, no hi haurà Telecogresca, ni Black Music Festival ni el Let's Festival. També s'han suspès les activitats a l'Auditori de Barcelona, el Palau de la Música, l'estrena de l'òpera *Lohengrin* al Liceu o el Festival de Blues & Ritmes de Badalona. La 39a edició del Festival de Jazz de Terrassa també s'ha ajornat, igual com la presentació del Festival Vida. Aquest dissabte també havia d'arrencar la gira de Sopa de Cabra amb un concert al Poble Espanyol de Barcelona i també Gertrudis iniciava gira. De moment, tot congelat. Vindran temps millors.

Germà Negre, gira i aturada

Els banyolins Germà Negre s'apunten a la moda de fer nova gira i anunciar que, un cop acabi, faran una aturada “indefinida”. Abans de començar publicaran un EP, *Kumbaià*, amb quatre singles que aniran sortint a la llum setmanalment. Orgullosos del país i de les seves arrels, Germà Negre és una de les bandes que ha contribuït a relançar el folklore català a base de peces tradicionals i temes propis amb un directe festiu amb aires de revetlla on sempre hi ha un capgròs de la Moreneta i un concurs de titius. Abans de tancar la paradeta, doncs, durant aquest 2020 encara estaran actius.

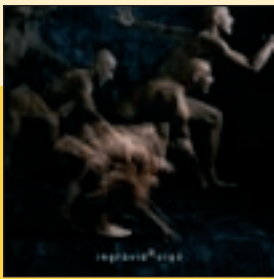

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

JAZZWOMAN
‘Maléfica’

La rapera valenciana Jazzwoman ja té primer àlbum. Es diu *Maléfica* i és tota una declaració d'intencions, ja que hi mescla sense prejudicis ritmes llatins, pop, electrònica i fins i tot el so de les típiques bandes valencianes, on ella precisament va fer els primers passos en el món de la música. Contràriament al que passa en altres rapers, a més, en alguns talls Jazzwoman demostra que també sap cantar (i bé). Pel debut, s'ha envoltat de patums i al disc hi trobem col·laboracions de Zoo, Pupil·les o la rapera argentina Sara Hebe, amb qui canta “Pa' la discoteca”.

ROIGÉ
‘Ingràvid’

El cantautor vallesà Roger Canals (Roigé de nom artístic) presenta un nou disc amb la voluntat de consolidar una proposta que trepitja camins de folk, ritmes llatins i jazz. Roigé es va donar a conèixer el 2016 amb la publicació de *Paracaigudes* i en aquest segon disc, més sòlid i sense escissions, ha comptat amb la col·laboració d'artistes com Gemma Abrié, Joan Rovira, Sandra Bautista, Oriol Barri o La Folie. El disc conté 12 cançons i destaquen talls com “Superpoders”, “Una vaga indefinida” o “Ingràvid”, que també dona títol a l'àlbum.

RELAT
‘Contratemp’

El grup de reggae i dub Relat no neix del no res. La majoria dels seus membres venen del grup de pop-rock de Tortellà (la Garrotxa) Tortellinis i això es nota, ja que *Contratemp* no sembla un disc de debut. És un treball unitari tan pel que fa a lletres com a gènere i fusiona el classicisme dels sons jamaicans del segle passat amb la modernitat de les músiques urbanes i el dancehall actual. I de tot plegat en surten cançons optimistes i vitalistes com “Viu-la” (res a veure amb una del mateix títol dels maresmencs Filippo Landini) o “Res a perdre”.

SOUND AND VISION

Solé / solemusic.cat

‘Dig!’

Què és l'èxit? Fa dècades i dècades que fem reflexions a tots els nivells intel·lectuals, suportant gurus oportunistes i literatura barata, aprenent a idealitzar l'èxit i a perseguir-lo amb fórmules infal·libles per després, un cop enganyats, cansats i traumatitzats, acabar arribant a la conclusió que l'èxit és un concepte personal de cadascú. Segurament, no calia fer tanta volta. En tot cas, si l'èxit té una cosa interessant indiscutible són les històries humanes que genera. La recerca d'aquest ideal sovint despulla les persones i els pot arribar a empènyer fins a llocs dels quals és molt difícil tornar, si és que se'n torna. *Dig!* explica una d'aquestes històries. Aquest documental del 2004, dirigit pel nord-americà Ondi Timoner i rodat al llarg de set anys, mostra com la persecució d'un determinat tipus d'èxit intoxica dramàticament la relació de dos amics íntims.

Els personatges en qüestió són Anton Newcombe i Courtney Taylor-Taylor, líders respectivament de The Brian Jonestown Massacre i The Dandy Warhols, bandes nord-americanes nascudes a principis dels 90. Els primers, a partir d'un tros de *single* com *Bohemian like you*, van tenir uns anys de molt d'èxit comercial; els Brian Jonestown Massacre, en canvi, mai no han estat semidéus de l'indie més *mainstream* ni han omplert estadis, però són una banda de culte amb fans a tot el planeta i Anton Newcombe està considerat una mena de geni visionari. Això també és èxit, i en majúscules. En síntesi, segons l'opinió més generalitzada els Warhols guanyen en fama i calés i els Massacre, en prestigi i talent; si una cosa és més *èxit* que l'altra, va a gust del consumidor. Es podria pensar que uns i altres han aconseguit exactament el que volien, però la cosa ha estat bastant més complicada que això: *Dig!* recorre set anys de dubtes, enveges, problemes molt greus amb causes psicològiques molt profundes, autosabotatges, crisis internes agudes amb episodis violents, relacions d'amor-odi, amistats en perill, músics exitosos que envegen el talent i músics talentosos que envegen l'èxit, etc. I això sí: emanant de tot plegat, una música collonuda. *Spoiler*: el personatge més interessant és, de molt llarg, Anton Newcombe. Sense ell, no hi ha documental. Punt.

Rodat en un estil molt casolà i amb accés a escenes i reflexions molt íntimes dels protagonistes, *Dig!* traspua veritat per tot arreu. El documental va rebre excel·lents crítiques i va guanyar el gran premi de jurat en la secció de documentals al festival Sundance de 2004. Mireu-lo: èxit garantit.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

L'home que va preferir ser agent

L'esport d'elit és un àmbit amb tantes arestes que el més segur és que t'acabin tallant, que mai he entès com gent que ha tingut una trajectòria relativament exitosa en altres esferes, s'emmerden a jugar-se el seu prestigi en un joc d'atzar on la majoria de fitxes tendeixen al desastre. Joan Gaspart va assumir fa vint anys la presidència del Barça després d'unes eleccions on el seu rival Lluís Bassat semblava molt més ben posicionat per aconseguir-ho, com a mínim sentint-los a parlar tots dos. Els socis van decidir just el contrari i el desastre va ser descomunal.

Personalment no només no entenc res de futbol, sinó que a més és un esport que m'avorreix fins a límits insospitats. Però a còpia de seguir-ne ni que sigui perifèricament milers de notícies diàries, he acabat entenent que es tracta d'una disciplina on les rutines es repeteixen periòdicament. Si fa un parell de dècades se t'enduen un jugador referent (Figo) i en fitxes un parell que no serveixen per gairebé res (Overmars i Alfonso), segurament et passarà el mateix quan et venen a buscar Neymar i el substituïx per Coutinho i Dembélé.

Per comprendre-ho no es necessita ser un home de negocis amb pedigrí, ni tan sols un que s'hagi

fet a si mateix. N'hi ha prou amb tenir un bagatge de més de mitja dècada mirant cada dia de cada setmana de cada any de cada segle, partits i més partits i movent-te en un entorn que has convertit en la teva forma de vida. I si algú respon a aquest perfil és el gran

Josep Maria Minguella, un home de futbol, que va ser intèrpret de Buckingham, segon entrenador de Michels, gerent de l'Hèrcules d'Alacant, per més endavant esdevenir en agent de futbolistes, paper que li va permetre guanyar-se la vida de forma més que solvent. Minguella va estar darrere dels fitxatges de Maradona, Romario, Hagi, Messi i fins i tot del segon millor jugador que ha tingut el Barça de tots els temps, Hristo Stoitkov.

Arran d'haver treballat durant la seva etapa d'estudiant amb una productora cinematogràfica, Minguella és també cinèfil tal com es constata cada dijous a *El Club de la Mitjanit* del canal Esport 3. Els seus savis comentaris futbolístics tenen continuïtat en els cinematogràfics. A més, acaba de publicar el llibre *Minguella Leaks*, continuïtat del *Quasi tota la veritat*, que va "escriure" el 2008. Infinitament millor que qualsevol obra de Faulkner, obra del gran geni i figura.

Dijous, 14 de desembre de 2000
Signatura del primer contracte de Messi pel Barça en un tovalló de paper Club Pompeia de Barcelona

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

PETROLI EN DAVALLADA

El coronavirus SARS-Cov-2 ha actuat com una ventada sobre unes fitxes de dòmino situades de manera estratègica per caure al més mínim moviment. L'economia mundial, encara no represa del tot del refredat de la crisi financera, mostrava un seguit de símptomes de recaiguda que la guerra comercial de les superpotències va agreujar. Ara, la pandèmia que va arrencar a la Xina ha deixat, si no paralitzada, sí alentida la fàbrica del món i, de manera subsegüent, els indicadors econòmics han apuntat de manera automàtica a la baixa. Les borses, sempre tan sensibles a qualsevol esternut, enfilen un camí de baixada desconegut des dels temps de la caiguda de Lehman Brothers o, més recentment, del resultat del referèndum del Brexit. I un altre indicador del pànic econòmic mundial, el petroli, va en camí de desplomar-se.

El petroli ha viscut aquesta setmana el seu particular dilluns negre, amb una caiguda de preu del 25%. L'apatia d'un dels motors de la demanda com és la Xina, ha estat només un detonant indirecte. En realitat, la davallada de dilluns, que venia a confirmar la tendència baixista de les jornades anteriors, té també arrels d'estratègia política. Divendres, l'Organització de Països Exportadors de Petroli (OPEP) havia acordat reduir la producció per injectar menys cru al mercat. Per la pura llei d'oferta i demanda, amb menor quantitat de petroli disponible, els preus tendrien a pujar.

Rússia, un dels principals productors mundials de petroli, tot i no formar part directament de l'OPEP, es va oposar a aplicar retallades en la producció. Els costos d'extracció per a Rússia són inferiors als d'altres competidors, en especial els Estats Units, i per una qüestió de mantenir o incrementar quota de mercat està en millor disposició d'aguantar un període de preus baixos. L'Aràbia Saudita tampoc surt, en principi, perjudicada en aquest escenari, perquè també té menors costos de producció que els Estats Units, on la tecnologia del *fracking* està més estesa. Per aconseguir rendibilitat, els productors americans necessiten un preu de 50 dòlars el barril, perquè en cas contrari perden rendibilitat.

La jugada és arriscada tant per a Rússia com per

a l'Aràbia Saudita. El regne àrab pretén inundar el mercat de petroli, en un moment de clara reducció del consum, amb l'objectiu que Rússia torni a seure a la taula disposada a rebaixar la producció i aconseguir l'efecte de retornar els preus a uns paràmetres de normalitat. Però li pot passar que la reacció russa no sigui aquesta i acabar produint de més i perdent rendibilitat. Rússia pretén que els preus baixos afectin els Estats Units, però fa uns anys el petroli també va festejar amb els preus baixos per perjudicar el país nord-americà i la indústria petrolera d'aquell país va resistir.

Amb independència de la irresponsabilitat ambiental que suposa un increment important en la producció com el que es disposa a afrontar l'Aràbia Saudita, la seva jugada posa en risc altres països que se li suposaven aliats dins de l'OPEP. Els països sud-americans que formen part d'aquest club tenen necessitat d'un petroli a preus més elevats per poder subsistir.

La primera conseqüència ha estat, ja, la màxima baixada del preu del petroli des de la guerra del Golf de 1991, quan les explotacions petroleres es convertien també en un camp de batalla. Tot plegat. Per a països importadors –com el mateix Estat espanyol sense anar més lluny– acaba sent un aspecte positiu. Pagar menys per una de les principals fonts energètiques és una de les poques bones notícies econòmiques que estan arribant. Però les alegries tendeixen a ser efímeres i, amb el petroli, la màxima que tot el que puja baixa acostuma a complir-se a la inversa.

Comprovar que preu del petroli baixa també hauria de ser una bona notícia per als consumidors, sobretot els que omplen el dipòsit del cotxe. Tindrà repercussió en el preu dels carburants, aquesta nova guerra de preus? Doncs probablement sí, però no en la mateixa proporció. Les experiències prèvies han vingut a contrastar l'existència d'una nova llei econòmica que, fa uns anys, va popularitzar la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència: l'efecte coet-ploma. Segons aquesta llei, quan el preu del petroli s'incrementa, la benzina puja com un coet. Quan es redueix, en canvi, tendeix a baixar com

ho faria una ploma: lentament. L'any passat mateix es va poder comprovar: durant la primera meitat de l'any, el petroli va pujar un 37% i la benzina es va encarrir entre un 10% i un 13%. Durant la segona meitat, el cru baixava un 19%, però la gasolina i els gasoils només ho van fer entre un 0,4% i un 1,8%, respectivament.

Els motius d'aquest efecte són diversos. D'entrada, hi ha un fet cert: el cost de la benzina inclou altres conceptes més enllà del petroli, hi ha costos més fixos, com el refinament o el transport (que incideixen en un 15% del cost de la benzina) i hi ha, sobretot, impostos, que representen el 50%. El preu del cru incideix en un 35%. Però també hi ha comportaments empresarials que, si bé existeixen organismes reguladors que van complint l'objectiu que hi hagi una veritable competència, tendeixen a ser oligopolístics. La temptació d'aprofitar les conjuncions de mercat són encara massa llamineres per a un sector que, si bé tendeix a atomitzar-se, encara té empreses clarament dominants. Encara que es pugui considerar una conseqüència lògica de com opera un sector en el qual les primeres matèries ja funcionen com un oligopoli en el qual els països que produeixen el 75% del petroli es posen d'acord sobre quina producció es farà per condicionar els preus, no deixa

de ser poc reconfortant veure com es manipula el preu del carburant que cada ciutadà posa al dipòsit del seu vehicle.

INDICADORS

Primer descens turístic

El nombre de turistes estrangers arribats a Catalunya se situa en 0,9 milions al gener del 2020, xifra que suposa una reducció interanual del 4,5%. Segons el país de residència habitual, entre els països de procedència majoritària, França presenta una taxa positiva del 0,5%, mentre que Itàlia i el Regne Unit presenten taxes negatives del 2,5% i del 22,3%, respectivament.

Moderació en l'habitatge

El preu de l'habitatge a Catalunya continua creixent, tot i que a un ritme cada cop menys accentuat. Segons dades publicades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), l'Índex de Preus de l'Habitatge (IPV) ha experimentat un creixement interanual del 3,4% durant l'últim trimestre de 2019. És l'increment més baix des del primer trimestre de 2015, quan els preus van pujar el 1,8%.

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

Lleis sistèmiques

Les persones per naturalesa formem part d'un sistema, o millor dit, d'un munt de sistemes. Encara que fóssim ermitans en una zona aïllada i solitària, continuariem formant part de quelcom més gran que nosaltres. En el moment que naixem, i de forma automàtica, ja estem formant part del sistema familiar i, de rebot, de tots els sistemes associats a la família. La nostra manera de pensar, la nostra professió, les nostres afinitats i aficions ens ajuden al fet que no estiguem sols en el nostre dia a dia però també ens poden portar discrepàncies i conflictes amb els altres membres del sistema o amb membres d'altres sistemes.

Des d'aquest punt de vista, si volem que les coses rutllin millor, és bo que coneguem i apliquem algunes regles bàsiques.

La primera regla és la **lleï de pertinença** i ens recorda que no estem sols, que no som éssers desconnectats del nostre entorn i que, per tant, hem

de ser valorats i reconeguts dins el sistema del qual participem en cada moment. Si soc membre d'un grup de treball i no se m'escolta tot el grup anirà coix. Si per altra banda, i en un context familiar, jo no valoro o reconec el paper del meu pare tot el conjunt familiar se'n ressentirà. És important entendre que si s'ignora un membre del grup això afectarà de forma inconscient tot el sistema.

La segona és la **lleï de prevalença**. Cal respectar l'ordre d'arribada. No parlem de fomentar un sistema patriarcal mal entès, parlem de donar el respecte que es mereix a cada persona tenint en compte el pes que té dins el sistema. En un sistema familiar tradicional moltes cultures ens ensenyen que els avis són els savis de la família i que, per tant, han d'ocupar el lloc principal i tenen la paraula encara que els nets tinguin tres carreres universitàries i vuit màsters a la butxaca. En l'àmbit de l'empresa, per una banda, cal respectar la jerarquia, i per l'altra, cal escoltar a la veterania dels seus treballadors. Un directiu que no té en compte els consells dels treballadors més veterans estarà perdent oportunitats.

Per últim, hi ha la **lleï de l'equilibri** entre donar i rebre. Cal compensar per tot el que rebem amb alguna cosa que tingui el mateix valor o una mica més. I no parlem de valor econòmic o unitats adquirides, aquí el que compta és el valor que dona cada part al que es rep. La gratitud i el reconeixement poden esdevenir la millor resposta quan la part material no és la solució i sobretot cal ser curosos amb el que donem, ja que si l'altra part no ho demana o ho considera desproporcionat podem posar-nos en una situació de superioritat que l'incomodi. Si prenem consciència d'aquestes regles bàsiques i som testimonis d'una situació que no va prou fina, és gairebé un joc comprovar quina o quines d'aquestes premisses no s'està complint. Quan respectem, reconeixem, valorem, compensem, acollim i agraïm, el que estem fent és reforçar els sistemes dels quals formem part i, de rebot, el nostre propi sistema interior.

SI SOU SERVITS

Francesc Murgadas / AMIC

Parlen els gurus

Es veia a venir. El canvi de dècada dona per molt. Però potser el que no dona per tant és la cuina. Segurament per això els prescriptors tornen a jurar i perjurar que la cuina recuperarà els receptaris tradicionals, que imposarà la planxa com a mètode de cocció i que progressarà més en el procés imparable de fusió de cuines, especialment de les orientals.

De tota manera, els impactes del canvi climàtic i la globalització del rebost, potser també hi tenen a dir la seva. Perquè si el coronavirus continua fent de les seves, potser ja comença a ser hora que recordem que les proteïnes, del bistec que ens mengem i del virus que pot portar, es desnaturalitzen si superen els 120°C durant una estona i, per tant, perden tota possible toxicitat. Que una cosa és coure un producte i una altra de diferent, fer-lo aparentment comestible. Per tant, potser ja toca que algú posi el focus, no en l'animal que duia el virus (probablement innoeu per a ell), sinó en el cuiner que en va coure la carn sense arribar a matar-

lo. Us heu plantejat per què passem el peix pel congelador uns dies per matar els possibles anisakis? Si aquell peix cogués segons els cànons de la nostra cuina (siguin els del suquet, del romesco o de la sarsuela) ens ho podríem estalviar. Però volem seguir la moda del peix cru o la cocció a baixa temperatura, i posem en perill els comensals. O no presumim de treure el *chuletón* torrat per fora i quasi cru per dins?

Diguin el que diguin els gurus, la cosa sols té dues sortides. Garantir la cocció completa del producte o tenir la certesa que el producte que hem comprat per dur-lo a taula, té totes les garanties d'higiene i salubritat. La primera opció depèn de nosaltres, la segona del mercat.

Passa igual amb la darrera previsió dels gurus. La pujada en el consum de prebiòtics. Un nom pompós i poc clar que designa els productes fermentats que s'obtenen per l'acció de llevats, bacteris o fongs que els modifiquen i que, per tant, també reclamen cocció acurada o garantia fiable. Sense excuses. Que amb les coses de menjar no s'hi juga.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Salvany

‘The Gentlemen. Los señores de la mafia’

De Guy Ritchie

Títol allargat en castellà, perquè s’entengui millor, com el final inventat per Guy Ritchie, perquè puguem entendre el pilot d’assassinats, més que no pas en els temps del *western*. D’aquesta manera, quan es desferma la bèstia, pots estar prenent un cafè amb llet, que vas al cel.

The Gentlemen, vaig creure entendre, és un Matthew McConaughey que pretén adquirir quelcom que és impossible si no es té, la classe. Alguna cosa apuntava Ritchie amb *Lock & Stock*, però aquest film no és *El Padrino*. Només s’hi assemblen a la massacre final, còpia de tots els càrtels ubicat a Londres però traslladat a Oklahoma. Un tots contra tots on tots tenen veu i alguns diferents mètodes de matar.

Es mostra una vegada més que la màfia és l’única organització mundial en la qual no hi ha corruptes. D’aquest Ritchie queden vestigis de diàlegs, violència elegant i breu i denúncia social. Algun espectador pot trobar humor negre al film,

altres mala llet gens edificant. Droga, pubs de luxe, cotxassos a manta i gairebé cap policia a la vista.

Les dones fatals són repartidores de cigarretes entre les taules, ascendides a secretàries. I tibant dels fils del contraban, l’aspirant a elegant, un Hugh Grant com a detectiu increïble, més mort que viu, Charlie Hunnam, Henry Golding, Michelle Dockery, Jeremy Strong, Colinn Farrel, un gimnasta de venjances i traïcions, Eddie Marsen, Jazon Wong, Jordan Long, Togo Igawa, Russell Balogh, Chindi Ajugo, Lune Renee, Max Bennett i Eugenia Kuzmina.

Un Guy Ritchie desconexador de l’actual màfia, fins i tot de les seves estances, impossible de saber qui mata qui i per què. Decebedora perquè ni al final de ser escollit per sonoritzar les riallades de la sala no podem saber ni de prop qui són els senyors del títol. Ho sabem però no hi surten.

Joan Salvany

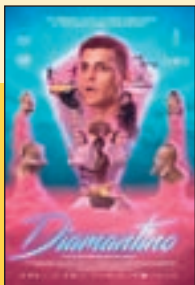
‘Onward’

De Dan Scanlon

Per una vegada, la pel·lícula de dibuixos animats és més important que la resta de films coetanis. Per què? Per una vegada, el guió no ha de salvar el món. La màgia d’*Onward* ens trasllada a l’Amèrica suburbial profunda en la qual un parell de germans volen ressuscitar el seu pare, durant tot un dia i la seva nit. Un gran menor de Pixar/Disney però imaginatiu, ocurrent, i commovedor en la part de l’educació i l’adolescència. Un tractat d’espècies que se senten menyspreades pels humans, per elfos, trolls, unicorns, ciclops i centaures i tota mena de mitologies varies que vetllaran pel creixement dels dos germans, que viuran impossibles aventures mentre intenten tornar el seu pare al món real, o almenys la meitat amb uns pantalons amb vida pròpia. Amb enquadraments magnífics es va desenvolupant la història d’aquesta família amb gran tendresa. D’un sol visionat no es pot captar la quantitat ingent d’elements filmats.

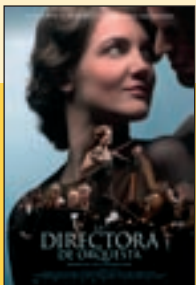
CINECLUB

CINECLUB VIC
17 de març, 21.30h
Cinema Vigatà
VO subtitulada

‘Diamantino’

Portugal, 2018. Dir.: Gabriel Abrantes i Daniel Schmidt
Diamantino és el jugador de futbol més famós de la història. La seva fama i fortuna li permeten viure en la ingenuïtat, envoltat de luxes i apartat dels problemes que pateix la societat. Un dia, mentre navega amb el seu iot, queda molt impressionat en trobar-se amb una pastera d’immigrants.

AC GRANOLLERS
13 i 15 de març, 19h
Cinema Edison
VO subtitulada

‘La directora de orquesta’

Holanda, 2018. Dir.: Maria Peters
Estats Units, 1926. Quan encara era una nena, Antonia Brico i els seus pares van emigrar als Estats Units. Ara, amb 24 anys, el seu somni és convertir-se en una gran directora d’orquestra, però ningú la té en compte pel fet de ser dona. Ella decideix enfrontar-se al món i presentar-se a un examen d’ingrés a l’Orquestra Filharmònica de Berlín.

ALTER CINEMA
19 de març, 21h
Cinema El Casal,
Torelló

‘La innocència’

Catalunya, 2019. Dir.: Lucía Alemany.
La Lis és una adolescent que somnia a convertir-se en artista de circ i sortir del seu poble, encara que sap que per aconseguir-ho s’haurà d’enfrontar als seus pares. Es passa l’estiu jugant amb les seves amigues i festejant amb el seu xicot, uns anys més gran que ella. La Lis porta la relació d’amagat dels seus pares i a la tardor descobreix que està embarassada.

OFERTA CULTURAL

Documental en dues sessions a Vic

Projecció de ‘Las Muertes Chiquitas’. Casino de Vic.
Divendres 13 de març, 19h i dissabte 14 de març, 18h.

A la sala modernista del Casino de Vic es projectarà aquest cap de setmana el documental sobre un viatge per territori mexicà en què diverses dones revelen aspectes de la seva intimitat sexual. La projecció es dividirà en dues parts, divendres i dissabte, i comptarà amb la presència de la seva autora, Mireia Sallarès.

Lasta Sanco toca a La Cabra

Lasta Sanco. Sala de concerts La Cabra, Vic.
Dissabte 14 de març, 22.30h

El quartet cerverí Lasta Sanco portarà a La Cabra el seu mes-tissatge d’estils i de llengües, ja que el grup de nom *esprantista* –que significa última oportunitat– utilitza el català, el castellà i el lingala, la llengua centroafricana del seu cantant.

CINEMES

BLOODSHOT

EUA 2020. Dir. Dave Wilson. Amb Vin Diesel, Toby Kebbel i Eiza González. Acció. Ray Garrison, també conegut com *Bloodshot*, és ressuscitat per la companyia Rising Spirit Technologies a través de l'ús de nanotecnologia. Mentre lluita per recuperar la memòria, Ray tracta de tornar a ser el que era abans de sofrir l'accident que el deixaria amnèsic. Pel·lícula basada en el còmic *Valiant*, creat per Kevin VanHook, Don Perlin i Bob Layton.

EL HOMBRE INVISIBLE

EUA 2019. Dir. Leigh Whannell. Amb Elisabeth Moss i Storm Reid. Terror. Cecília refà la seva vida quan sap que la seva exparella, un maltractador empedreït, l'ha mort. Però la seva tranquil·litat trontolla quan comença a creure que en realitat és viu.

EL RITMO DE LA VENGANZA

Regne Unit 2020. Dir. Reed Morano. Amb Blake Lively, Jude Law i Sterling K. Brown. Thriller. Stephanie Patrick va sofrir la pèrdua de la seva família en un accident d'avió. Quan descobreix que l'accident no va ser tal, la seva ràbia trobarà un nou sentit a la seva vida i s'endinsarà en una perillosa missió per a intentar descobrir la veritat i venjar la seva família.

ESPECIALES

França 2019. Dir. Olivier Nakache i Eric Toledano. Amb Vincent Cassel i Reda Kateb. Drama. Bruno i Malik són dos amics que han viscut vint anys en un món diferent: el dels nens i adolescents autistes, i formen joves perquè siguin cuidadors de casos extrems.

FAHIM

França 2020. Dir. Pierre-François Martin-Laval. Amb Gérard Depardieu, Isabelle Nanty, Assad Ahmed i Mizanur Rahaman. Drama. Obligat a fugir del seu Bangladesh natal, el jove Fahim i el seu pare deixen la resta de la família per anar a París. En arribar, comencen una veritable carrera d'obstacles per obtenir asil polític, amb l'amenaça de ser expulsats en qualsevol moment. Gràcies al seu do per als escacs, Fahim coneix a Sylvain, un dels millors entrenadors d'escacs de França. Entre desconfiança i afecte, es coneixeran i es convertiran en amics.

HASTA QUE LA BODA NOS SEPARE

Espanya 2020. Dir. Dani de la Orden. Amb Belén Cuesta i Álex García. Comèdia

romàntica. Maria és una noia que està a la trentena d'anys i es guanya la vida organitzant casaments. És feliç amb la seva vida sense lligams ni compromisos, però una nit té una "aventura" amb Carlos, la parella de la seva amiga d'infantesa, Alexia. Quan aquesta descobreix una targeta de Maria entre les coses de Carlos, ho interpreta com una proposta de matrimoni i diu que sí.

KLARA Y EL LADRÓN DE MANZANAS

Noruega 2018. Dir. Lise Osvoll. Animació. La petita vedella Klara viu a la ciutat amb la seva mare i somia en convertir-se en una gran estrella de la música. Un dia, rep una carta del seu pare, el bou Mosk, una vella estrella de rock jubilada a qui no veu des de fa molts anys. A la carta se li comunica que ha estat convidada a la granja d'ell. D'aquesta manera, la jove Klara viatjarà al camp per reunir-se amb ell i ajudar-lo a salvar la granja. Per a això, s'haurà d'enfrontar a un estrany i misteriós cas. Resulta que algun bandit està robant les pomes de la granja, per la qual cosa Klara haurà d'investigar fins a descobrir qui és el lladre. Si no ho

aconsegueix, el seu pare no podrà completar l'última comanda que li han fet i perdrà per sempre la seva estimada i bucòlica granja per culpa d'una malvada i avariciosa truja que li demana cent pastissos de poma.

LA LLAMADA DE LO SALVAJE

EUA 2020. Dir. Chris Sanders. Amb Harrison Ford i Dan Stevens. Aventures. Buck és un gos que es veu obligat a canviar d'estil de vida, quan el seu amo deixa Califòrnia per anar-se'n a Alaska, durant la Febre de l'Or. Buck viurà una experiència que el convertirà en el seu propi amo. Basada en la novel·la de Jack London publicada el 1903.

ONWARD

EUA 2020. Dir. Dan Scanlon. Animació. Ambientat en un món de fantasia suburbana, dos germans elfs adolescents, Ian i Barley Lightfood, s'embarquen en una aventura en la qual es proposen descobrir si existeix encara una mica de màgia en el món que els permeti passar un últim dia amb el seu pare, que va morir quan ells eren encara molt petits com per poder recordar-ho.

SONIC, LA PELÍCULA

EUA 2020. Dir. Jeff Fowler. Animació. Sonic i el seu nou amic Tom Wachowski

ajunten les seves forces per evitar que el malvat Dr. Robotnik faci servir els poders del petit eriçó per dominar el món.

THE GENTLEMEN

EUA 2020. Dir. Guy Ritchie. Amb Matthew McConaughey i Charlie Hunnam. Thriller. Un *capo* de la droga amb un marcat estil britànic intenta vendre el seu imperi a una dinastia de multimilionaris procedents d'Oklahoma.

Y LLOVIERON PÁJAROS

Canadà 2019. Dir. Louise Archambault. Amb Andrée Lachapelle, Gilbert Sicotte i Rémy Girard. Drama. Aquesta és la història de tres ancians que han triat retirar-se del món i viure en els boscos del Canadà. Al mateix temps que un gran incendi amenaça la regió, algú arriba fins al seu amagatall: una jove fotògrafa que busca un tal Boychuck. I no és l'única. Poc després, una dona de més de 80 anys apareix com una brisa lleugera que esvalotarà les seves vides. Mentre intenten comprendre la història de Boychuck a través de les seves pintures, una cosa extraordinària sorgirà entre tots ells.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
Casal Camprodoní	1917	-	22.00	18.00 i 22.00	-	
MANLLEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	-	
Casal de Gràcia	Como pez fuera del agua	-	-	19.00		
RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
Catalunya	La innocència	-	-	17.15	-	
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns	
Comtal	Sonic: la pel·lícula	-	17.15	17.15	-	
	The Gentlemen	-	19.30	19.30	21.30	
TORELLÓ		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous	
El Casal	La innocència (Cicle Gaudí)	-	-	-	21.00	
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	DI. i dc.	Dimarts	Dijous
Sucre	Onward	17.45 i 19.40	11.35, 13.15, 15.50, 17.45 i 19.40	19.00	-	17.30 i 19.20
	Onward (cat.)	18.20	11.45 (dg.), 16.20 i 18.20	-	-	17.45
	Onward (3D)	-	15.10	-	-	-
	Bloodshot	18.30, 20.35 i 22.40	11.40 (dg.), 16.00 (dg.), 18.30, 20.35 i 22.40	19.55 i 22.00	19.20 i 22.00	19.50 i 22.00
	El ritmo de la venganza	20.25 i 22.25	20.25 i 22.25	19.45 i 21.40	19.45 i 21.40	21.45
	El hombre invisible	18.25, 20.15 i 22.45	18.25, 20.15 i 22.45	19.30 i 22.00	19.30 i 22.00	19.40
	Hasta que la boda nos separe	20.45 i 22.50	20.45 i 22.50	19.15 i 21.50	19.15	22.00
	La llamada de lo salvaje	18.10 i 20.10	11.30 (dg.), 16.10, 18.10 i 20.10	19.15	19.15	17.20

Un lugar tranquilo 2	-	-	-	-	17.15, 19.20 i 22.00
Las aventuras del Dr. Dolittle	-	11.40 (dg.)	-	-	-
Sonic: la película	17.30	11.25, 13.40, 15.30, 17.10 i 19.00	17.40	17.40	20.10
Cuestión de justicia	19.55 i 22.30	17.20, 19.55 i 22.30	19.10 i 21.45	19.10 i 21.45	18.55 i 21.30
Trolls 2	-	-	-	-	17.10, 19.00 i 21.15
Trolls 2 (cat.)	-	-	-	-	17.45 i 19.30
Trolls 2 (3D)	-	-	-	-	16.40 i 18.25
The Gentlemen	20.20 i 23.00	20.50 i 23.00	22.00	22.00	22.00
Klara y el ladrón de manzanas	17.35	11.35 (dg.), 15.45 i 17.05	17.50	17.50	17.20
Especiales (cat.)	18.15 i 22.35	11.45 (dg.), 16.05, 18.15 i 22.35	19.30 i 21.50	19.30 i 21.50	21.50
Òpera: Fidelio	-	-	-	20.15	-
Cuestión de justicia (VOSE)	21.45	21.45	21.30	21.30	-

VIC		Divendres	Dissabte i diumenge	Dilluns	Dimarts
Vigatà	Y llovieron pájaros	17.45, 20.05 i 22.25	17.20, 19.40 i 22.20	19.10 i 21.50	19.10 i 21.50
	Arte: Frida	-	15.50	-	19.30
	Adú	22.30	22.30	-	-
	Parásitos	18.05	18.05	19.20	-
	Lo mejor está por llegar	20.20	15.55 i 20.20	21.45	-
	Diamantino	-	-	-	21.30 (FilmoXarxa)

CARDEDEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
L'Esbarjo	Sólo nos queda bailar	22.00	20.00	19.00	-
	La innocència	-	-	-	21.00 (Cicle Gaudí)

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	París, Texas	21.30 (Cineclub)	-	-	-
	La ola verde	19.45	21.30	19.30	19.15
	Reina de corazones	-	17.45	21.00	20.45
	Dansa: La Burlesque	-	20.00	-	-
	La llamada de lo salvaje	18.00	16.00	17.45	17.30
	La pantera rosa	-	-	16.30 (8 episodis de dibuixos)	-

GRANOLLERS		Dv. ds. i dg.	Dv. i ds. golfa.	Dg. matinal	De dilluns a dimecres
Ocine	Onward (cat.)	11.30 i 17.15			17.15
	Onward	19.15 / 11.45, 16.45 i 18.45			19.15 / 16.45 i 18.45
	Hasta que la boda nos separe	21.15 / 12.00 i 16.00 (ds. no)			21.15 / 16.00
	El hombre invisible	23.30 / 16.00 i 18.15			16.00 i 18.15
	Bloodshot (Atmos)	12.00, 16.10 i 18.15			16.00 i 18.10
	El hombre invisible (Atmos)	20.15 i 22.40			20.10 i 22.30
	Onward (Atmos)	11.15, 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 i 00.00			16.00, 18.00, 20.00 i 22.00
	Sonic: la película	20.45 / 17.45 / 18.15			20.40 / 17.45 / 18.15
	Especiales	22.45			22.30
	La llamada de lo salvaje	11.45, 16.00 i 18.00 / 20.30			15.45 i 17.45 / 20.30
	Parásitos	20.00 i 22.30 / 18.15			19.40 i 22.10 / 18.00
	The Gentlemen (VOSE)	16.00			15.45
	The Gentlemen	12.00, 18.10 i 20.20			18.00 i 20.10
	Cuestión de justicia	22.30			22.15
	Fahim	16.00 / 18.30, 20.30 i 22.30			16.00 / 18.30, 20.30 i 22.30
	Las aventuras del Dr. Dolittle	11.30 i 18.00			18.00
	Y llovieron pájaros	20.00, 22.20 i 00.40 / 11.45 i 16.00			20.00 i 22.20 / 16.00
	Lo mejor está por llegar	00.30 / 16.00			15.45
	Invisibles	11.50 i 16.00 / 20.15 i 22.00			16.00 / 20.15 i 22.00
	Bloodshot	19.45 / 20.40, 22.40 i 00.40			19.45 / 20.20 i 22.20
	Fantasy island	21.45 i 00.00			21.45
	Cinc: Playmobil	16.15 (només dissabte)			-
	El ritmo de la venganza	18.10 / 22.30			18.10 / 22.30
	1917	23.45			-
	Jumanji: siguiente nivel	12.00			-
	Bad boys for life	22.20 i 00.40			22.20
	Frozen II	11.15			-
	Operación panda	11.30			-
	Adú	16.00 i 20.15			16.00 i 20.15
	Aves de presa	00.40			-

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts	Dijous
Cinema Edison	Jojo Rabbit	21.30 (VOSE)	20.30	-	-	-
	La directora de orquestra	19.00 (VOSE)	18.00	19.00 (VOSE)	-	-
	La innocència	-	-	-	20.00 (Cicle Gaudí)	-
	Judy	-	-	-	-	20.00 (VOSE)

SANT CELONI		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimecres
Ocine	Sonic: la película	18.15	16.15 i 18.15	16.15 i 18.15	18.15
	L'escola de la vida (V.O.)	20.30	-	-	-
	The Gentlemen	22.15	20.15	20.15	20.15
	Onward	18.00, 19.00 i 20.00	16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 i 21.00	16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00 i 21.00	18.00, 19.00, 20.00 i 21.00
	Hasta que la boda nos separe	22.15	22.15	22.15	22.15
	Adú	21.00	22.30	22.30	22.30
	La llamada de lo salvaje	18.00	18.10	16.00 i 18.00	18.00
	El hombre invisible	20.00 i 22.15	20.10 i 22.30	20.00 i 22.15	20.00 i 22.15
	Bloodshot	18.10, 20.20 i 22.30	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30	18.10, 20.20 i 22.30
	Cinc: Playmobil (cat)	-	16.15	-	-

MOTS ENCREUATS

[illegible]

VERTICALS: 1. Quarto de canviar-se i desar-hi els cartutxos. Mig home mig cavall i mig brasiler / 2. S'endinsa en la concentració. Inventats com el quart cel / 3. Anima de pintor. Incalculable, i quasi impronunciable. Síntomas d'icterícia / 4. Per culpa del que es posa a sobre no veiem la portada. Antic impost sobre mercaderies que a Castella encara cou / 5. Amics del Salari Òptim. Ja de petitet es veu que és lleig. P amb crossa / 6. Adverbi indoor. No paga la matrícula però d'escoltar, escolta / 7. El rovell del món. Intervals musicals per cantar a les sargantanes. Oculta una esposa que s'enfila / 8. Passen el rosari en present. Construcció de reconeguda dificultat / 9. Vuit mesos de l'any. Gairebé sanglota, de veure el seu plasma lamentable. Menys que res / 10. No faculta com cal, quan al·ludeix als fets. Per insinuar la qüestió surten de les barques / 11. Foti de tal manera que provoqui un cicló. Qualitat operística intrínseca en el toro / 12. Ballet d'infants de cap per avall. Com que falla el xut, cala foc.

SUDOKUS

5		3			1		2	9
					2	6		4
			6					5
6						9	1	
		5				3		
	3	1						8
2					4			
3		6	7					
4	9		1			5		6

3	6			2				5
2					5		7	
9				3		8		
	8					2		
5		4		6		3		7
		6					5	
		2		7				1
	3		2					9
8				4			3	2

SOLUCIONS

Difficultat: alta

Difficultat: mitjana

1	E	R	E	N	T	A	S	I	D	O	R	A	E	N	F	I	T
2	C	T	P	O	N	T	S	A	F	E							
3	A	R	I	A	N	D	A	R	I	N	T	R	E	S	C	O	S
4	M	A	N	D	A	R	I	N	T	A	T						
5	B																
6	R	I	U	R	E												
7	A	R	M	I	R	E											
8																	
9																	
10	S	E	R	U	E	D	F	A	Q	U	I						
11	I	A															
12	L	I	A	M	E	R	C	E	R	A	T						
13	E	S	C	A	R	V	I	E	S								